



**ΟΤΑΝ Η ΜΑΓΕΙΑ ΤΗΣ ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑΣ  
ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ  
ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**Όνομα Καστανάκη Μαρία, ΠΕ70**

**Όνομα Μυλωνάκης Γιάννης, ΠΕ70**

**Τζητηρίδου Μαρία, ΠΕ70**

**ΣΧΟΛΕΙΟ**

**1<sup>ο</sup> ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥΡΝΙΩΝ**



**ΧΑΝΙΑ, 2015**

## 1. Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η συγκεκριμένη ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική αποτελεί το επιστέγασμα ενός ετήσιου επιμορφωτικού προγράμματος με τίτλο “Εκπαιδευτικές Δράσεις σε μουσειακά περιβάλλοντα”. Τίτλος της πρακτικής μας: **“Όταν η Μαγεία της Μυθοπλασίας συναντά τα Μουσεία: Φιλαναγνωστικές δράσεις στον Αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού”**. Αξιοποιήθηκε ψηφιακό υλικό από το Πανελλήνιο Αποθετήριο μαθησιακών αντικειμένων του Φωτόδεντρου, από λογισμικά καθώς και υλικό από το εγχειρίδιο της Ιστορίας Γ΄ Δημοτικού (Ψηφιακά διαδραστικά βιβλία). Η πρακτική αξιοποίησε τη μέθοδο project και την ομαδοσυνεργατική. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών ήταν συμβουλευτικός, καθοδηγητικός, συντονιστικός. Αξιοποιήθηκαν ενεργητικές τεχνικές, όπως καταιγισμός ιδεών , εργασία σε ομάδες , μελέτη πεδίου. Χρησιμοποιήθηκε τόσο το εργαστήρι υπολογιστών, όσο και ο υπολογιστής της τάξης με τον προτζέκτορα.

## 2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

### 2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Η ανοικτή αυτή εκπαιδευτική πρακτική επιμερίστηκε και ολοκληρώθηκε σε τρεις φάσεις.

**Α΄ φάση:** Προετοιμασία και αφόρμηση. Καταιγισμός ιδεών και αναζήτηση πηγών.

**Β΄ φάση:** Σχεδιασμός και υλοποίηση δραστηριοτήτων. Επί τόπου επίσκεψη στο πεδίο και μελέτη. Συμπλήρωση Φύλλων εργασίας.

**Γ΄ φάση:** Αναστοχασμός και παραγόμενο υλικό που προέκυψε από συμμετοχικές διαδικασίες.

### 2.2 Διδακτικοί στόχοι

Περιγράψτε τους διδακτικούς στόχους εφαρμογής της καλής πρακτικής.

**Ως προς τις γνώσεις:**

-Ανάπτυξη της ικανότητας περιγραφής με επάρκεια, ενός χώρου ή ενός εκθέματος(αντικειμένου ή πίνακα).

-Ενθάρρυνση της έκφρασης του λόγου, της σκέψης, της φαντασίας και των συναισθημάτων των παιδιών.

-Καλλιέργεια της μνήμης και της παρατηρητικότητας.

-Ανάπτυξη δεξιοτήτων της δημιουργικότητας, της κριτικής σκέψης και της πολιτισμικής έκφρασης και συνείδησης.

-Καλλιέργεια της ανακαλυπτικής και διερευνητικής μάθησης με καινοτόμο, παιγνιώδη και δημιουργικό τρόπο.

#### **Ως προς τις στάσεις :**

-Υιοθέτηση θετικής στάσης απέναντι στους χώρους που λειτουργούν κατεξοχήν ως παράγοντες διατήρησης της ιστορικής μνήμης αλλά και της διαμόρφωσης της ταυτότητά τους.

-Εξοικείωση τη λήψη αποφάσεων με σεβασμό στην άποψη και εργασία του άλλου.

-Ανάδειξη ικανοτήτων των παιδιών και ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους.

-Καλλιέργεια συνεργατικότητας, ομαδικού πνεύματος, συμμετοχικότητας και συλλογικότητας.

-Υιοθέτηση βιωματικών μεθόδων και πρακτικών.

#### **Ως προς τις Νέες τεχνολογίες**

-Εξοικείωση με εκπαιδευτικούς ιστοτόπους, όπως το “Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο” και το “Ψηφιακό Σχολείο”.

-Καλλιέργεια κριτικής στάσης στην αναζήτηση και αξιοποίηση ψηφιακών πληροφοριών και υλικού.

## **3. Εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής**

### **3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο**

Η ανοικτή αυτή εκπαιδευτική πρακτική υλοποιήθηκε τόσο μέσα στη σχολική τάξη και το σχολικό εργαστήριο που είναι κατάλληλα εξοπλισμένο και

επιτρέπει και τη σύνδεση στο Διαδίκτυο όσο και στο πεδίο με επιτόπου επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού. Υλοποιήθηκε στα πλαίσια μιας διαθεματικής και διεπιστημονικής προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων της Ιστορίας, των ΤΠΕ, της Γλώσσας και της Αισθητικής Αγωγής.

Οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση υπολογιστών και λογισμικών συγγραφής και παρουσίασης, γνωρίζουν τους κανόνες ασφαλούς πλοήγησης στο Διαδίκτυο, καθώς φοιτούν σε σχολείο ΕΑΕΠ όπου η Πληροφορική έχει εισαχθεί από την Α΄ Δημοτικού.

### 3.2 Τάξη

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα την τάξη στην οποία εφαρμόστηκε η καλή πρακτική. Αν η δραστηριότητα είναι συνεργατική μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία τάξεις.

Α΄ δημοτικού

Α΄ γυμνασίου

Β΄ δημοτικού

Β΄ γυμνασίου

Γ΄ δημοτικού

Γ΄ γυμνασίου

Δ΄ δημοτικού

Α΄ λυκείου

Ε΄ δημοτικού

Β΄ λυκείου

ΣΤ΄ δημοτικού

Γ΄ λυκείου

### 3.3 Διάρκεια δραστηριότητας

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τη διάρκεια εφαρμογής της καλής πρακτικής.

Ωριαία διδασκαλία

Διδακτική ενότητα

Άλλη: Προσδιορίστε την διάρκεια: 2 μήνες

### 3.4 Αναλυτική περιγραφή της εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Στην **α΄ φάση** της ανοιχτής εκπαιδευτικής αυτής πρακτικής αναζητήσαμε πληροφορίες και υλικό από το Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων Φωτόδεντρο (<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7816?locale=el> , <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7127?locale=el> ) και από τα ψηφιακά διαδραστικά Βιβλία (<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C103/88/699,2640/>) .

Ο στόχος μας ήταν διττός: αφενός η αναζήτηση κατάλληλου και έγκυρου διαδραστικού ψηφιακού υλικού και αφετέρου η ενθάρρυνση της έκφρασης του λόγου, της σκέψης, της φαντασίας , των συναισθημάτων των παιδιών. Έτσι παρουσιάστηκαν δύο τοιχογραφίες από το παλάτι της Κνωσού: η Παριζιάνα και τα Ταυροκαθάψια. Το κάθε παιδί έπρεπε να επιλέξει την τοιχογραφία με την οποία θα ασχοληθεί, να την παρατηρήσει και να την περιγράψει με τη βοήθεια κάποιων ερωτήσεων.



Τα Ταυροκαθάψια



Η Παριζιάνα

## «Τα ταυροκαθάψια»



*Αφιερώστε λίγο χρόνο για να δείτε την τοιχογραφία.*

Τι βλέπετε;

Τι κάνουν τα εικονιζόμενα πρόσωπα;

*Δείτε με προσοχή την εικονιζόμενη παράσταση, αφήνοντας τον εαυτό σας να περιπλανηθεί και να απορροφηθεί.*

Τι σας εντυπωσιάζει πιο πολύ στην τοιχογραφία;

Πώς νιώθουν άραγε τα εικονιζόμενα πρόσωπα;

Φανταστείτε τον εαυτό σας μέσα στην τοιχογραφία. Τι θα θέλατε να ρωτήσετε τους αθλητές;

*Παρατηρήστε την τοιχογραφία αφήνοντας το βλέμμα σας να περιπλανηθεί επάνω της.*

Ποια χρώματα βλέπετε;

Ποιο χρώμα σας αρέσει περισσότερο και γιατί;

Ποιο σημείο της εικονιζόμενης παράστασης σας αρέσει περισσότερο; Γιατί;

*Δείτε με προσοχή την εικονιζόμενη παράσταση, αφήνοντας τον εαυτό σας να περιπλανηθεί και να απορροφηθεί.*

Τι σας εντυπωσιάζει πιο πολύ στην τοιχογραφία;

Πώς νιώθουν άραγε τα εικονιζόμενα πρόσωπα;

Φανταστείτε τον εαυτό σας μέσα στην τοιχογραφία. Τι θα θέλατε να ρωτήσετε τους αθλητές;

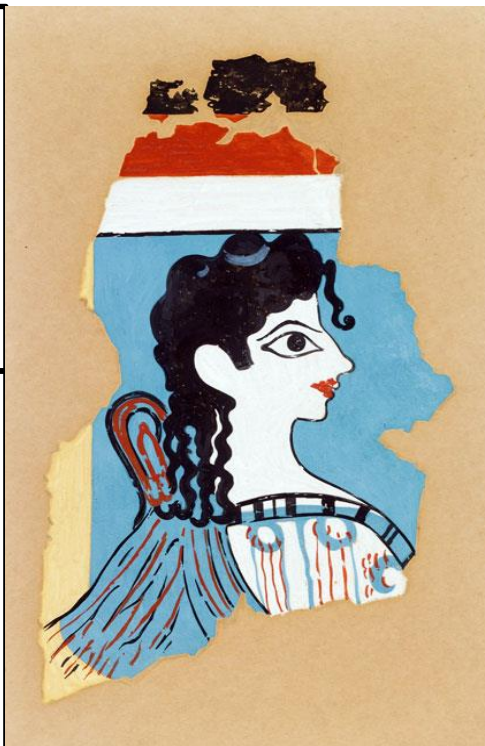


## « Η Παριζιάνα »

*Αφιερώστε λίγο χρόνο για να δείτε την τοιχογραφία.*

Τι βλέπετε;

Άραγε, πού ετοιμάζεται να πάει η κοπέλα που εικονίζεται στην τοιχογραφία;



*Παρατηρήστε την τοιχογραφία αφήνοντας το βλέμμα σας να περιπλανηθεί επάνω της.*

Ποια χρώματα βλέπετε;

Ποιο χρώμα σας αρέσει περισσότερο και γιατί;

Ποιο σημείο της εικονιζόμενης παράστασης σας αρέσει περισσότερο; Γιατί;

*Δείτε με προσοχή την εικονιζόμενη παράσταση, αφήνοντας τον εαυτό σας να περιπλανηθεί και να απορροφηθεί.*

Τι σας εντυπωσιάζει πιο πολύ στην τοιχογραφία;

Πώς νομίζετε ότι νιώθει η κοπέλα;

Φανταστείτε τον εαυτό σας μέσα στην τοιχογραφία. Τι θα θέλατε να την ρωτήσετε;

Αφού ολοκληρώσαμε τη συζήτηση βάσει των ερωτηματολογίων, χρησιμοποιώντας και άλλες μινωικές τοιχογραφίες, ακολούθησε συζήτηση με τα παιδιά, σχετικά με τις τοιχογραφίες ως έργα τέχνης. Συζητήθηκαν διάφορα θέματα, όπως:

Α. Ποιος να ήταν ο δημιουργός τους.

Β. Πώς να έφτιαχναν οι καλλιτέχνες τα χρώματα.

Γ. Αναγνώριση του χρωματικού κώδικα σχετικά με το φύλο των απεικονιζόμενων προσώπων (κόκκινο χρώμα για το ανδρικό σώμα και λευκό χρώμα για το γυναικείο σώμα).

Δ. Περιγραφή της τεχνικής της νωπογραφίας.

Ε. Ο αφηγηματικός ρόλος των τοιχογραφιών (γεγονότα και ιστορίες με αρχή, μέση και τέλος ή μεμονωμένες στιγμές της καθημερινής ζωής).

Στ. Πού βρίσκονται σήμερα οι τοιχογραφίες.

Βοηθηθήκαμε αρκετά και από τις πληροφορίες που βρήκαμε στο

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8052?locale=el> για την ιστορία της τέχνης, τις βιογραφίες δημιουργών .

**Β΄ φάση :** η επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο όπου μέσα από βιωματικές δραστηριότητες προσπαθήσαμε να μεταβάλουμε την επίσκεψη σε μια ευχάριστη εμπειρία για τα παιδιά και να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες προϋποθέσεις για κριτική παρατήρηση και κατανόηση όλων των αρχαιολογικών ευρημάτων που βρίσκονται στον χώρο. Σκοπός μας ήταν η ανακάλυψη της μαγείας του αρχαιολογικού χώρου με ευχάριστο τρόπο, προκαλώντας το ενδιαφέρον των παιδιών όχι μόνο για τα αρχαιολογικά ευρήματα, αλλά και για τον χρόνο και τον χώρο απ' όπου προήλθαν.

Παράλληλα, επιδιώξαμε την καλλιέργεια της παρατηρητικότητας, της μνήμης, της φαντασίας, την ενίσχυση της ελεύθερης έκφρασης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας χρησιμοποιώντας το στοιχείο της έκπληξης.

ο Γλαύκος ένα αγόρι από τη μινωική εποχή δίνει γρίφους όπου τα παιδιά θα πρέπει να βρουν αξιοποιώντας τις πληροφορίες και τη γνώση που έχουν ήδη.

*Γεια σας παιδιά, ο Γλαύκος είμαι εγώ  
και μέσα στην Κνωσό χρόνια τώρα  
κατοικώ!*

*Σήμερα στο παρελθόν θα ταξιδέψουμε  
και μια μέρα από τη μινωική ζωή θα  
ξαναζωντανέψουμε!*

*Αρχικά σε δυο ομάδες πρέπει να χωριστείτε  
αλλά κάποια στιγμή μέσα στο ταξίδι μας  
πάλι θα ξανασυναντηθείτε!*

*Εάν θέλετε το ταξίδι σας να ξεκινήσετε  
και την αρχή της ιστορίας σας να  
ανακαλύψετε  
πρέπει το σημείο που λέει ο γρίφος σας να  
αναζητήσετε!*

Οι μαθητές σε ομάδες παίρνουν τους γρίφους τους οποίους καλούνται να βρουν και στη συνέχεια να συνθέσουν μια ιστορία.

## Γρίφοι

### 1<sup>η</sup> Ομάδα

*Ο πρίγκιπας της Κνωσού είμαι εγώ  
και στη στοά της Νότιας Πύλης κατοικώ.  
Για στέμμα στο κεφάλι μου φορά,  
κρίνα και φτερά παγωνιού ένα σωρό!*

*Όταν το θεατρικό χώρο πίσω σου αφήσεις,  
δύο ψηλούς προμαχώνες θα συναντήσεις.  
Με σκυμμένο το γερό του λαιμό,  
έτοιμος να τινάξει τα κέρατα στον ουρανό,  
είναι έμβλημα δύναμης για την Κνωσό!*

Ενδεικτικό φύλλο εργασίας:

*Πού διαδραματίζονται τα γεγονότα;*

*Πότε;*

*Βασικοί ήρωες της ιστορία μας:*

*Πλοκή:*

Μετά από αρκετές ημέρες εντατικής προπόνησης οι αθλητές Ζάκορος, Τανίτης, Υάκινθος και Λύκαστος και οι αθλήτριες Ξενοδίκη και Αερόπη, ετοιμάζονται για τον μεγάλο αγώνα. Έχουν χτενίσει πολύ όμορφα τα μαλλιά τους, φοράνε τα σανδάλια τους, περίτεχνα κοσμήματα και φροντίζουν για τις τελευταίες λεπτομέρειες. Ξέρουν ότι τα ακροβατικά με τους ταύρους είναι πολύ επικίνδυνα και ριψοκίνδυνα, γι' αυτό πρέπει να είναι πολύ συγκεντρωμένοι και προσεκτικοί...

**Γ΄ ΦΆΣΗ** Με την επιστροφή στην τάξη χρησιμοποιώντας υλικό από τον ιστότοπο <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7127?locale=el> πρόσωπα σχηματισμένα με γραμμές και από χρώματα και συναισθήματα <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7120?locale=el>, οι μαθητές ασχολούνται με δραστηριότητες που στοχεύουν στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της κοινωνικοποίησής τους. Εκφράζουν ιδέες, εμπειρίες και συναισθήματα μέσα από τα έργα τους σε ομαδικές και ατομικές εργασίες. Τέλος, προσπαθήσαμε



Όλα τα παιδιά έγραψαν το όνομά τους χρησιμοποιώντας τη Γραμμική Β'.  
Ενδεικτικά, παρουσιάζονται κάποια ονόματα:



Τέλος, συμπληρώθηκε και ένα ερωτηματολόγιο, στα πλαίσια του  
αναστοχασμού και της αξιολόγησης του όλου εγχειρήματος.

### 3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τον ρόλο του διδάσκοντα. Υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> Διδακτικός                  | <input type="checkbox"/> Προπονητικός                      |
| <input checked="" type="checkbox"/> Ενθαρρυντικός    | <input type="checkbox"/> Διαχειριστικός                    |
| <input checked="" type="checkbox"/> Υποστηρικτικός   | <input type="checkbox"/> Μέντωρ                            |
| <input checked="" type="checkbox"/> Συμβουλευτικός   | <input type="checkbox"/> Υποκινητικός                      |
| <input checked="" type="checkbox"/> Διευκολυντικός   | <input type="checkbox"/> Κριτικός                          |
| <input checked="" type="checkbox"/> Συντονιστικός    | <input type="checkbox"/> Επιμελητής περιεχομένου (curator) |
| <input type="checkbox"/> Ηγετικός                    | <input checked="" type="checkbox"/> Τεχνική υποστήριξη     |
| <input checked="" type="checkbox"/> Διαμεσολαβητικός | <input type="checkbox"/> Άλλος ρόλος: <input type="text"/> |
| <input checked="" type="checkbox"/> Εποπτικός        |  |



## 4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

Διαδραστικά σχολικά βιβλία, Ο Μινωϊκός Πολιτισμός

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C103/88/699,2640/>

Φωτόδεντρο , <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/8052?locale=el>, ιστορία της τέχνης μέσα από χρονοδιαγράμματα, ανάλυση, βιογραφίες

Φωτόδεντρο, [http:// photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7816?locale=el](http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7816?locale=el), μουσεία

Φωτόδεντρο, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7127?locale=el> πρόσωπα σχηματισμένα με γραμμές

Φωτόδεντρο, <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7121?locale=el> , πώς εκφράζομαι όταν είμαι

## 5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

### 5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Η ανοικτή αυτή εκπαιδευτική πρακτική σχεδιάστηκε με τη φιλοσοφία της διαθεματικότητας- διεπιστημονικότητας, της ομαδοσυνεργασίας και της δημιουργικότητας με τη χρήση ψηφιακού υλικού. Έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να συνεργαστούν και να αλληλεπιδράσουν, να αναπτύξουν τη φαντασία, τη δημιουργικότητά και την κριτική τους σκέψη . Ταυτόχρονα, ενθαρρύνθηκαν μαθητές με χαμηλή αυτοεκτίμηση να εκφραστούν και να ανταλλάξουν απόψεις.

Η πρακτική αυτή αξιοποίησε την ανακαλυπτική μέθοδο του Bruner, καθώς και τις κοινωνιογνωστικές και κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης με έμφαση στη συνεργασία και την αλληλεπίδραση. Αναζήτησαν, βίωσαν, δημιούργησαν, παρατήρησαν, γνώρισαν, αλληλεπίδρασαν, εκφράστηκαν. Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων μέσα και έξω από την τάξη έδωσε την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν ότι η γνώση δεν γνωρίζει όρια. Η αξιοποίηση του ψηφιακού υλικού έδωσε τη δυνατότητα εμπλουτισμού των δραστηριοτήτων, άνοιξε πνευματικούς ορίζοντες και έδωσε αφορμή για πολυτροπικές αναγνώσεις και προσεγγίσεις.

Η πρωτοτυπία της πρακτικής έγκειται στο ότι έκανε πιο ελκυστικό το περιβάλλον μάθησης, επέτρεψε την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών και την εξοικείωσή τους με υλικό που καλλιεργεί τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη.

## 5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η παρούσα ανοικτή εκπαιδευτική πρακτική σχετίζεται με την ανάπτυξη διαθεματικών σχεδίων εργασίας και της ομαδοσυνεργατικής μάθησης. Η αξιοποίηση ψηφιακού περιβάλλοντος έκανε πιο ελκυστική και ενδιαφέρουσα την μαθησιακή διαδικασία, ενώ συνέβαλε πρόσθετα στην ανάπτυξη της δημιουργικής έκφρασης των μαθητών. Οι μαθητές ανέπτυξαν δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών, ενεργητικής εμπλοκής και συμμετοχικών διαδικασιών και ήρθαν σε επαφή με πολλαπλές αναπαραστάσεις της γνώσης, δίνοντας ευκαιρίες να ξεδιπλωθούν τα ταλέντα τους.

### 5.3 Αξιοποίηση, Γενίκευση, Επεκτασιμότητα

Η ανοικτή αυτή εκπαιδευτική πρακτική μπορεί να επεκταθεί και στα υπόλοιπα μαθήματα και να αξιοποιηθεί πρόσθετο υλικό από το Φωτόδεντρο , καθώς και λογισμικά για την παρουσίαση και σύνθεση πληροφοριών και δραστηριοτήτων που θα συμβάλλουν ομοίως στην κριτική και δημιουργική τους σκέψη.

## 6. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

- Βιβλία
- Σημειώσεις
- Χάρτες
- Websites
- Λογισμικό

Δώστε περισσότερες πληροφορίες για το υλικό (τίτλους, ηλεκτρονικές διευθύνσεις κλπ)